

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 An aliquod uiuentium qu[a]e perfecta su[n]t occidere liceat

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

FR. DOMINICI SOTO

SEGOBIENSIS, THEOLOGI,

Ordinis Prædicatorum.

Liber Quintus de Iustitia & iure.

PROEMIVM.

Expeditis Libro Quarto duorum disputationibus, scilicet dominij ac restitutionis que ad commutativam iustitiam, eique subinde contrariam iustitiam commutandam viam communiunt, iam nunc ex ordine de vitijs dicere aggredimur eiusdem in iustitia. Porro autem Arist. 5. Ethic. cap. 2. humana commercia in duo partitus est, scilicet in ea que homines sua sponte faciunt, atque ea que ipsis iniuris sunt. Et quoniam in hoc secundo commutationum genere plus multo inest iustitia, congruit ut Quintus hic liber de huiusmodi vitijs, per que iniuris hominibus iniuria eis fit institueretur. Quem Sextus ac Subinde Septimus subsequenter de iniustitia que in liberis spontaneisque contractibus vsu venire solet. Irrogatur autem homini iniuria quoties illi contra ius nocivum infertur, idque aut facto vel in personam suam vel in sibi committit am vel in res suas, aut denique verbo. Et quoniam bonorum omnium temporalium primum maximumque est vita, prima que interrogatur quaestio, est de homicidio.

Aristor.
Biperti
tahuma
na com
mercia.
Ordo li
brorū.

Partitio
libri.

QVAESTIO PRIMA DE HOMICIDIO.

Sancti Thomae. 2. 2. quaest. 64.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum aliquod viventium quae perfecta sunt occidere liceat.

D. Tho.

QUONIAM D. Tho. Peripatetico ubique more ab vniuersalioribus rem auspiciatur, in ingressu statim tractatus de homicidio minime ineptum dicit disputare virum liceat brutas animantes interire, perfectas scilicet nam de his quae per corruptionem generantur, quid opus est meminisse? Aud enim de sunt a part. negatiua argumenta. Horum autem primum est hoc. Vna est nobis cum ceteris animantibus eois, quam ob eam commune pabulum nobis ipsiq. initio sta-

tim Genes. Deus contulit, vbi ait, Ecce dedi vobis oem herbam &c. ut sint vobis in escam & cunctis animantibus terrae, omni que voluti celi, ergo & natura ipsa, & eius auctor Deus, prohibuisse videntur cuncto riu aialium occisione. Secundo arguitur. Si illa fas esset occidere, vnus eorum vsus foret, ut nobis essent in cibū, hoc aut vs crudelitatis quaedam ac sed tatem aiorum arguere, ut. i. carnibus, in quibus fuit aia viuens, vescamur, nam hac de ca fertur ante diluuium non fuisse talis vsus permissus, quia neque in principio Genesis concessus alius eius legitur, qua herbarum, ergo no omni culpa vacare vs, animalia in talem vsum

Secundū
argum.

ysum interficere. In contrarium est quod Genes. 9. ait Deus. Noe omne quod mouetur & uiuit, erit uobis in cibum, in cibum autem nisi mactata uenire non possunt.

Ad quæstionem hanc duabus conclusionibus, iuxta numerum argumentorum, respondetur. Prima. Licita est tum natura

li iure, tum adeo concessione diuina animalium brutorum occisio. Conclusio primum statim patet ratione, ordineque natura, quem Aristot. i. Politico. agnouit, ubi docuit inferiora creata fuisse propter ea quæ sunt perfectione præstantia, scilicet herbas propter animalia, reliquos uero fructus terra, & animalia ipsa propter hominem. Nempe quæ & uiuentia adiumento nobis fiat, & mortua in cibum Adde & in vestitum & in alios usus. Seruiunt enim nobis & lana, & corio & elaboratis ossibus, ac multis alijs quæ nobis sunt vsui. Vnde

1. Ethic. docuit idem Philosoph. hominem esse finem omnium Quapropter citata illa Genes. 9. diuina concessio, Omne quod mouetur & uiuit, erit uobis in cibum, perinde est explicatio naturalis iuris, atque altera Genes. 1. Ecce dedi uobis omnem herbam, & uniuersa ligna fructifera, ut sint uobis in escam, nam tam naturales cibi nostri sunt carnes, quam terra fructus. Usque adeo hæc uera est conclusio, ut sit etiam uerissima, & fidei charolice confessio, cuius adeo contra fuit Manichæorum hæresis, ut August. 1. de ciuit. Dei. cap. 10. refert. & 6. contra Faustum Manichæum edisserit. Aiebant enim uesani illi, animalium animas membra esse Dei. Et ideo impietate esse carnibus earum uesci. Ait ergo contra Augustinus eodem 1. de Ciuitate, cap. 20. Nunquid cum audiuimus, Non occides, uirgultum, uellere nefas ducimus? & Manichæorum errori insanissime acquiescimus? Et infra. Non illud accipimus de fructibus, neque de irrationalibus Animalibus.

Nam iustissima ordinatione creatoris, & uera, & mors eorum nostris vsibus subditur. Hæresis ergo hæc loco citato Genes. 9. cōdemnatur. Omne quod mouetur erit uobis in cibum. Atque etiam tempore Apostolorum oborta. Illo enim Paulus 1. ad

Paulus. Tim. 4. uetare aiebata abstinerere à cibis, quos Deus creauit ad percipiendū, cum gratiarum actione. Et actu. 10. Petro formidanti animalia comedere quæ ostēta illi fuerint in linteo, respōsum celsitus est. Quod Deus

purificauit, tu comune ne dixeris. De hæc igitur conclusione nemini dubitare licet. Hoc autem in quæstionem acciri potest, utrum ante diluuium fuerit eius carniū in vsu? uideatur namque pars negatiua ex loco illo Gen. 9. colligi. Cum enim tunc Noe diluuiū emergenti Deus in alimoniam indulerit omne quod mouetur & uiuit, grande argumentum est antea nodum id fuisse concessum, eo uel maxime, quod Genes. 1. solas herbas legitur, & terra nacta pariter hominibus ac iumentis concessa. Mox accedit coniectura ex eodem ca. 9. Nam post citata uerba continuo subditur. Quæ si holera uirgata tradidi uobis omnia, ac si dixisset, Et si hæcenus non nisi holera uobis in escam permiserim, iam hinc perinde atque indulta holera tradidi uobis animalia in edulium. Accedit insuper & sub iunctum uerbum, Excepto quod carnem cum sanguine non comedetis. Enim uero si antea in morte erat carniū uictus, aut illas cum sanguine deuorabant, aut secus. Si prius dederis, responde quæso, cur non illuculq. horridum illud facinus fuerit pro mille sexcentos annos prohibuit? Si autē posterius concesseris, quid rogo tunc demum monito opus erat? Fit ergo coniectura, quod antea nullus erat vsus carniū, ob idque tunc primum indulto docuit Deus homines quem admodum eis sine sanguine, hoc est, elixis uel assis uerentur, non cūdis, ut fera. Fuit. n. & gentib. Phythagorico dogmate imbutis solenne, à sanguine abstinere, eo quod animarum sedem arbitrabantur, semperque & uniuersis mortalibus horror fuit sanguinem sordere. Arguitur deinde ratione, Nam antè diluuium uirtus in herbis uigebat ad alenda, uetadaque & irroboraanda mortalium corpora, quia nondum erat terra aluione flagrata. Tunc ergo non erat carniū vsus necessarius, ut postea, atque hæc apparet ratio quare tunc temporis fuerint concessæ, sicuti & uinum, quia neque herba, neque aqua prillinum vigorem retinebat, & humana corpora languere coeperant, & in uita breuiorem ire. Quare de illo omnium primo secuto ait Natus.

Contentique cibus nullo cogente creatis. Preterea esus carniū præ se antiquis ferre uidebatur nescio quam animi crudelitatem ac feritatem. Vnde idem poeta lib. 1. eiusdem Metamorph.

*Pavida mortales dabit, temerare nosantis
Corpora sunt fruges &c. Et infra.*

*Carnes fera sibi sibi tenuia, nec tamen oēs.
Quippe equus & pecudes, armenta q̄ gra-
mīa vivunt. Et inferius.*

*Hæc quantum scelus est in viscere visco-
ra non dicit.*

*Congelatoque avidum pinguescere corpore
corpore.*

*Alioquin animantem animantis vivere
libet.*

Communis ergo ferè opinio est, ante
diluviū nullum carnium fuisse vsum

in cibis tamen S. Thom. 1. 1. quæstio. 102.
art. 6. cunctabundus dicitur. Videtur et usus
carnium post diluviū introductus. Ni-

colaus vero Lysanus Genes. 9. incunctan-
ter id asserit. Sed Abulenſis Genes. 1. non
id tantum, sed nisi una: insuper prohibi-
tum fuisse tunc tale purimentum. Ait e-

nim Deum iaxasse omnibus herbas in ci-
bium: Caicton vero eodem loco Genes. 9.
Medium se interponit dicens, neque fuisse

prohibitum carnibus vesci, neque tamen
fuisse in vſu. Ego tamen mihi (vt sub alio-

rum censura id asseruerim) suadere video
hanc, que sit huius articuli secunda conclu-

sio. Ante diluviū nō solum non fuit pro-
hibitum carnes edere, verum etiā est valde

probabile illas post naturam lapsam illico
inter humanos cibos usurpatas. D. n. Tho-

neque de prohibitione meminuit, neque as-
seruerat vſum negavit. Dixerim autem,
post naturam lapsam. Nam in statu inno-

centiæ facillimum creditum est, quod quā
tenuis seculo durasset, nunquam usurpatae
fuisse carnes in escam. Et ratio est, quod

fructus Paradisi fuisse tum affluentissi-
mi, tum & virtute solidissimi ad nutrien-

dos, vegetandosq̄. homines. Et cum in illa
fœderate nullus esset vitiatæ affectionis

locus, nullus videretur superfluis, sed fuis-
sent necessarii contenti. Atque eo præfer-

tim quod eius ligni vite eos valebat inco-
lumnes seruare, vt possent non mori. Verum

tamen de statu nature corrupte probatur
monstrā conclusio. Eſus carnum est vitæ

humane post nature lapsum eius, que inco-
lamari quam maxime naturalis, adeo vt

Melchior nihil salubrius in cibis ponant, tam
ad bonam valetudinem, quam ad virium

roborem, hanc autē naturam statim à sua con-
ditione carnes habuerunt. Arguitur ergo.

Si mortales illi nunquam carnes degusta-

tunt, aut hoc fuit, quia fuerant illis inter-

dictæ, aut quia earum salubritas, & sapor

nunquam eis fuerant cogniti, aut quia nō

erant necessaria. Prohibitio autem nulla

scripta legitur, neque ratione naturali do-

ceri poterat, immo (vt iam dicebam) con-

trarium natura docet. Quod autem earum

naturam ad cibum accommodatissimam

in nulle sexcentis annis nunquam specu-

lando agnouerint, neq̄ experiendo depre-

henderint, nullatenus sit credible, tanto-

que minus, quanto illas gētes circa ortum

humani generis credible est ingenio, &

sagacitate præ suis posteris valuisse. Si di-

cas non fuisse talem cibum necessariū

propter fructū radicūq̄ abundantiam, vir-

tutem, ac salubritatem hoc satis euincere

cōcedā, quod si status innocentie durasset,

nunquam in vſu fuissent propter humanā

tunc frugalitatem, ac modestiam. Attamē

vitiatæ natura, nullum est argumentum,

quod si carnes non erant necessariae, ideo

nō essent in vſu. Corruerat. n. omnis caro

viam suam. Quapropter cum homines illi

ad malum proni peioribus se voluptatibus

immergerent, sit impendio probabile, &

talibus etiam eis, atq̄; eduliorum delictis,

aclauis sese dedisse, & maximè prope

ante diluuiū, quando (vt ait lib. 1. Anti-

quitatum Iosephus) nulli parcebatur vi-

tio, aut flagitio Mox arguitur. Cuncta aia-

la facta sunt p̄ p̄ hōiem, sunt aut complu-

ra, que non aliter illis hominibus vſui esse

Aristot.

TO
re
ibus
III
13

randem vt gustarent adiuisset: nam & panem, & herbaceos cibos igne adparabant. Neque verum ad locum Genes 9 respondere operosum est, immo dicendum quod cum Genes. 1. herbe tanquam modo declarate a Deo fuissent in cibum propter ligna Paradisi, in quo hominem Deus collocauerat, quae illi statim affatim sufficiebant, & post natura vitia humanum genus naturali iure carnes adhibuisset in cibum, & forte propè diluuium eo hominū feritas euaserat, vt crudis carnibus cum sanguine vterentur. Deus a diluuij periculo emeris concessit, tanquam naturale ius, vt pilces, & carnes ederent, excepto sanguine, hoc est, vt non crudas, sed igne paratas intelligerent in cibum humanum cedere. Ob idque Hebraei plus nimio carnes sanguine euacuabant. Et ideo horror illis erat, vel in farciminibus, vel in ferculis sanguinem gustare, quod genibus erat in vsu. Atque ea propter in eorum gratiam, adum 15. indicta abstinencia fuit a suffocato, & sanguine.

Ad primū arg. Argumenta verò in contrarium facillime solutionis sunt. Ad primum enim respondetur, quod etsi vita nobis cum ceteris animantibus communis sit, non tamen a quo iure, sed sua est propter nostram, & ideo neque qui suam occidit pecudem, vlli faciat iniuriam, neque qui occidit alienam, vllam irrogat pecudi, sed possessori, neque Deus pecora pascit, nisi propter nos. Ad secundum verò satis responsum est, neque vllam esse feritatem, aut crudelitatem carnibus vesci, tamen illa Poetae ingenij gratia decantarent. At Manichaei erant, quos August. lib. 6. contra Faustum, cucurbitarum homicidas appellat, eo quod arbitrabantur nefas esse mortificare viuentia.

ARTICVLVS II.

Utrum liceat maleficos occidere

Primū arg. par-
tis negati-
uae.
A Brutis pecoribus primus gradus in hoc articulo 1. fit ad improbos homines, qui a sua degenerantes, in iumentorum naturam, Dauidis testim. onio, desciunt. Quæritur ergo, an illos liceat a viuente morte rescate? Videtur enim nefas, hominem, quantumuis scelerosum, vita mulare. Exempla enim Christi amplectenda nobis sunt, prohibuit autē

Apostolos, vt Matth. 17. legitur extirpare zizania, hoc est, filios nequam, ne vna conuelleretur & triticum, ergo id nobis præceptum putandum est. Secundo; Deus (vt Ezechielis ore ipse testatur) non vult mortem peccatoris, sed magis conuertatur & viuat. Ergo eius exemplo neminem peccantium debemus extinguere, sed ad poenitentiam animare, tunc præcipuum constat supplicium illi periculum creare perditionis aeternæ. Accedit tertio loco, quod id quod genere suo malum est, nulla de causa, vt ait Ethic. Aristotele fieri potest bene. Vnde Augustinus in libro, Contra mendacium, probat ipsum nunquam esse licitum, occidere autem hominem per se, est malum adeo vt sicut libro 2. diximus, sit omnino indispensable, ergo nunquam est licitum eo, vel maxime, quod Christiana charitas non solum ad amicos, verum & ad inimicos & malos procedit. In contrarium autem est citatum illud Exod. 2. Maleficos non patieris viuere. Et Exod. 21. Si quis per iniuriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab alio meo occides eum, vt moriatur, quod citatur in cap. 1. de homicid.

Quæstio præsens alieni forte postulare videatur, vt de prohibitione homicidij statim in fronte diceretur. At vero animaduertere oportet, hic non de iustitiæ præceptis iniri tractatum, is namque libro 2. vbi Decalogum interpretabimur, absolutus est. sed agimus de contrarijs iniustitiæ vitijs. Ad quæstionem ergo circa controuersiam respondetur affirmatiuam conclusionem. Iustus est malefactorum interficere. Cuius rationem pulchre D. Thom. ex superiori articulo deduxit. Definitum quippe est, ob id animalia bruta licite mactari, quod in nostrum vsum ordinata sunt, sicut imperfectius propter id quod perfectius est. Pari ergo iure cum omnis pars à natura facta sit propter totum corpus, atque adeo vbi saluti hominis necessarium est, membrum putridum rescatur, ne contagione cetera, ac demum totum perdat, si quili autem ciuium totius sint reipublice partes, consequens fit vt vbi incolumitati reipublice expediuerit, ius eadem ipsa habeat ciuem mortem rescandi, ne totam iniiciat. Nam vt ait primæ Corinth. Paulus
Fer-